

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิง
ทัณฑสถานหญิงกลาง

Factors influencing recidivism of female inmates

at Central Women Correctional Institution

พิมพ์พิชชา เพ็ชรประสม¹ & วีณา พิงวิวัฒน์นิกุล²

Pimpichcha Petprasom¹ & Weena Phungviwatnikul²

Corresponding author: 6614830051@rumail.ru.ac.th

Received: 10/03/68 Revised: 17/03/68 Accepted: 17/03/68

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการป้องกันการกระทำผิดซ้ำศึกษาปัญหาและอุปสรรค และศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาลดอุปสรรคตลอดจนข้อเสนอแนะที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการป้องกันการกระทำผิดซ้ำ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งใช้วิธีวิจัยเอกสารและวิจัยสนามในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จำนวน 7 ราย การวิจัยนี้ใช้แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบการที่องค์การจะบรรลุหรือสำเร็จลงได้ตามเป้าหมายและเกิดประสิทธิผล ของ Arnold and Feldman ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบองค์การที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิงทัณฑสถานหญิงกลาง ได้แก่ 1) การเจริญเติบโตขององค์กร

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

² คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

¹ Student, Master of Public Administration Program, Faculty of Political Science, Ramkhamhaeng University

² Faculty of Political Science, Ramkhamhaeng University

2) ความสามารถในการปรับตัว ขององค์กร 3) การได้มาของทรัพยากร
4) ผลสัมฤทธิ์การให้บริการ 5) นวัตกรรม 6) ความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการและ
ความพึงพอใจ ซึ่งเป็นความผูกพันของบุคลากรที่มีต่อองค์กร โดยมีปัญหาและ
อุปสรรคที่เป็นข้อจำกัดต่อประสิทธิผลในด้านสภาพแวดล้อมหลังพ้นโทษ ด้านการ
ประกอบอาชีพ การขาดระบบติดตามช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงปัญหาด้าน
สังคม ตลอดจนข้อเสนอแนะจากการวิจัยประกอบด้วย การจำแนกและประเมินผู้ต้องขัง
เป็นรายบุคคลในการฟื้นฟู การบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน และการ
สนับสนุนหลังพ้นโทษ รวมถึงการพัฒนาระบบและนโยบาย

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพ; การกระทำผิดซ้ำ; ผู้ต้องขังหญิง

Abstract

This research aims to study the factors affecting the effectiveness of recidivism prevention, study problems and obstacles, and study the approaches to solving problems and obstacles, as well as recommendations affecting the effectiveness of recidivism prevention. This research is a qualitative research using document research and field research to collect data by interviewing 7 civil servants who work related to rehabilitation, correction, and behavioral development to prevent recidivism. They can provide good information on recidivism prevention, and female inmates who have recidivated more than once. This research uses the components of an organization that will achieve or succeed in accordance with its goals and be

effective by Arnold and Feldman. The research results found that the factors that are organizational components affecting the effectiveness of recidivism prevention of female inmates at the Central Women's Correctional Institution are: 1) Organizational growth (Growth), 2) Organizational adaptability (Adaptability), 3) Resource acquisition (Resource Acquisition), 4) Productivity (Productivity), 5) Innovation (Innovation), 6) Customer/Client Satisfaction (Customer/Client Satisfaction) and satisfaction. which is the commitment of personnel to the organization, with problems and obstacles that are limitations to effectiveness in terms of the post-release environment, occupation, lack of an effective follow-up assistance system, including social problems, as well as recommendations from research consisting of classifying and evaluating individual prisoners for rehabilitation, integrating cooperation between agencies, and post-release support, including system and policy development.

Keyword: Effectiveness; Recidivism; Female inmate

บทนำ

ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงสภาพสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และเทคโนโลยีดิจิทัล อย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำของคนในสังคม และได้เป็นสาเหตุหรือปัจจัยที่ทำให้เกิดการก่ออาชญากรรมในรูปแบบต่างๆ ส่งผลให้ปัญหา

อาชญากรรมในประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาอาชญากรรมที่เกิดจากการกระทำผิดซ้ำมีแนวโน้มที่จะเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย ประเทศไทยเผชิญกับปัญหาจำนวนผู้ต้องขังที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยข้อมูลจากรมราชทัณฑ์ (ข้อมูล ณ วันที่ 8 ธันวาคม 2567) เดือนธันวาคม 2567 รายงานข้อมูลผู้ต้องราชทัณฑ์ว่ามีผู้ต้องขังทั่วประเทศกว่า 282,778 คน ซึ่งเมื่อเทียบกับปี พ.ศ.2566 มีผู้ต้องขัง 271,762 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.05 (กรมราชทัณฑ์, 2567) ทำให้เรือนจำทัณฑสถานมีผู้ต้องขังเกินความจุ เกิดความแออัด

กรมราชทัณฑ์ได้ปรับปรุงการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังอย่างต่อเนื่องจากระบบเดิมสู่การยึดตามหลักสากล เช่น ข้อกำหนดแมนเดลาและข้อกำหนดกรุงเทพ เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลในการดูแลผู้ต้องขังทั่วโลก ซึ่งข้อกำหนดแมนเดลาคือ ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังฉบับปรับปรุง ข้อกำหนดนี้วางมาตรฐานขั้นต่ำในการบริหารจัดการเรือนจำที่ดี รวมทั้งประกันว่าสิทธิของผู้ต้องขังต้องได้รับความเคารพ ในส่วนของข้อกำหนดกรุงเทพ คือ ข้อกำหนดสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงและมาตรการที่มีใช้การคุมขังสำหรับผู้กระทำผิดหญิง เพื่อให้ประเทศต่างๆ ได้ยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงและผู้กระทำผิดหญิง โดยคำนึงถึงความแตกต่างทางด้านเพศสภาวะของผู้หญิงในเรือนจำและเด็กติดผู้ต้องขัง อีกทั้งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560 กำหนดให้เรือนจำ/ทัณฑสถาน เตรียมความพร้อมก่อนปล่อย โดยเริ่มเตรียมการตั้งแต่ได้รับตัวผู้ต้องขังไว้ในเรือนจำ เพื่อให้มีกระบวนการในการส่งเสริมและช่วยเหลือผู้ต้องขังได้อย่างถูกวิธีและเหมาะสม เพื่อให้ผู้ต้องขังทุกคนกลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้ โดยสังคมให้การยอมรับ รวมทั้งต้องให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดการเรื่องส่วนตัว เศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับครอบครัว และชุมชน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับสังคม และป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังให้ลดน้อยลง

ทัศนสถานหญิงกลางมีภารกิจหลัก คือ การควบคุมผู้ต้องขังในการจำคุก ตามบังคับโทษทางอาญาตามคำพิพากษาของศาล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจำกัดสิทธิ เสรีภาพของผู้กระทำความผิด อันเป็นกลไกในการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมและป้องปราม การกระทำความผิด และอีกหนึ่งภารกิจหนึ่ง คือ การควบคุมและแก้ไขพฤติกรรม ผู้ต้องขัง ที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้ต้องขังให้กลับคืนสู่สังคมได้อย่างสมบูรณ์แบบ โดย ผู้ต้องขังทุกรายจะได้รับการจำแนกลักษณะเพื่อศึกษาหาข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ ในการวางแผนปฏิบัติต่อผู้ต้องขังเป็นรายบุคคล ต่อจากนั้นผู้ต้องขังจะเข้าสู่กระบวนการ อบรมแก้ไขและฟื้นฟูจิตใจ จนกระทั่งเมื่อใกล้พ้นโทษ ผู้ต้องขังทุกคนจะต้องได้รับการ อบรมเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย

อย่างไรก็ตาม ปรากฏว่ามีผู้ต้องขังบางส่วนที่ขาดความตระหนักถึงผลกระทบ ของการถูกจำคุก ทั้งในแง่การสูญเสียอิสรภาพ การถูกตีตราทางสังคม และผลกระทบ ทางจิตใจ ส่งผลให้เกิดปัญหาการกระทำความผิดซ้ำภายหลังได้รับโอกาสในการกลับคืน สู่สังคม แม้จะผ่านกระบวนการบำบัดฟื้นฟูและโปรแกรมต่างๆในการเตรียมความพร้อม ก่อนปล่อยที่ทางเรือนจำได้จัดให้ระหว่างการถูกคุมขังมาแล้วก็ตามแต่ก็ยังคง ประสบปัญหาการกระทำความผิดซ้ำของผู้ต้องขังอย่างต่อเนื่อง จึงนับเป็นปัญหาสำคัญ ขององค์การในการแก้ปัญหาการกระทำความผิดซ้ำให้เกิดประสิทธิผล

ดังนั้นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิงจึงมี ความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาย่าง มีประสิทธิผล ลดอัตราการกระทำผิดซ้ำ และช่วยให้ผู้ต้องขังสามารถกลับคืนสู่ สังคมได้อย่างปกติสุข อันจะส่งผลดีต่อความมั่นคงและการพัฒนาประเทศในระยะ ยาว ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการกระทำผิดซ้ำของ ผู้ต้องขัง กรณีศึกษาทัศนสถานหญิงกลาง เพื่อค้นหาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผล ของการแก้ไขและป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิงที่แท้จริง และศึกษา

ปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำและเสนอแนะแนวทางการแก้ไข
ปัญหาที่เหมาะสม อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบราชทัณฑ์และการป้องกัน
อาชญากรรมของประเทศต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นวิจัยเชิงคุณภาพโดยรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเชิง
เอกสารโดยการค้นคว้าและการรวบรวมข้อมูลจากตำรา บทความทางวิชาการ
วารสาร สิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ ดุษฎีนิพนธ์ คู่มือ
การปฏิบัติงาน ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง เอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่
ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิง และจากการลงพื้นที่สัมภาษณ์จาก
ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ แบบมีโครงสร้างหรือแบบเป็นทางการ) ลักษณะของการ
สัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์ที่มีคำถามและข้อกำหนดที่แน่นอนตายตัว และใช้
คำถามแบบเดียวกัน

ประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญดังนี้

ประชากรของการวิจัย แบ่งเป็นสองส่วนได้แก่ ข้าราชการที่ปฏิบัติงานที่
ทัณฑสถานหญิงกลางและผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำมากกว่า 1 ครั้ง ที่ถูกควบคุม
ที่ทัณฑสถานหญิงกลาง

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยกำหนดคุณลักษณะของประชากรที่ต้องศึกษา
(วิโรจน์ ก่อสกุล, 2567, หน้า 47) ใช้การเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จึงเลือก
เฉพาะบุคลากรที่มีความเกี่ยวข้องกับการฟื้นฟูแก้ไขและพัฒนาพฤตินิสัยเพื่อ
ป้องกันการกระทำผิดซ้ำ และผู้ต้องขังหญิงที่กระทำผิดซ้ำมากกว่า 1 ครั้ง ที่มีช่วงอายุ
ที่ต่างกันรวมจำนวน 7 คน ดังนี้

1. ผู้อำนวยการส่วนสวัสดิการผู้ต้องขัง จำนวน 1 คน
2. หัวหน้าศูนย์เตรียมความพร้อมก่อนปล่อย จำนวน 1 คน
3. นักสังคมสงเคราะห์ จำนวน 1 คน
4. นักจิตวิทยา จำนวน 1 คน
5. ผู้ต้องขังหญิงที่กระทำผิดซ้ำมากกว่า 1 ครั้ง จำนวน 3 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์ โดยสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง หรือการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Structure interview or Formal interview) ลักษณะของการสัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์ที่มีคำถามและข้อกำหนดที่แน่นอนตายตัวจะสัมภาษณ์ผู้ใดก็ได้ใช้คำถามเดียวกัน (สุภางค์ จันทวานิช, 2559, หน้า 75 อ้างถึงใน วิโรจน์ ก่อสกุล, 2567, หน้า 62) และการสัมภาษณ์จะสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้ศึกษาได้กำหนดวันนัดหมายวันสัมภาษณ์ โดยได้แจ้งผู้สัมภาษณ์ก่อนล่วงหน้า ในการสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์จะทำการจดบันทึกและบันทึกเสียง โดยก่อนสัมภาษณ์จะขออนุญาตผู้ถูกสัมภาษณ์ในการจดบันทึกการสนทนาก่อนทุกครั้ง

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิง ทักษะสถานหญิงกลาง

ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่ส่งผลในการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิง ทักษะสถานหญิงกลาง มีดังต่อไปนี้

การเจริญเติบโตขององค์กร

การขยายตัวของโครงการและโปรแกรมฟื้นฟูที่หลากหลายและเหมาะสมได้เปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังสามารถเลือกพัฒนาตนเองตามความถนัดและความสนใจ ครอบคลุมทั้งด้านทักษะอาชีพ การศึกษา และการพัฒนาจิตใจ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการปรับตัวเข้าสู่สังคมภายนอก นอกจากนี้ยังมีการขยายเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคม โดยเฉพาะการติดตามและให้ความช่วยเหลือหลังพ้นโทษ ควบคู่ไปกับการพัฒนามาตรการป้องกันการกระทำผิดซ้ำผ่านโปรแกรมดูแลสุขภาพจิต การให้คำปรึกษา และการพัฒนาทักษะอาชีพ สุดท้ายคือการลดช่องว่างระหว่างชีวิตในเรือนจำกับสังคมภายนอก ด้วยการเตรียมความพร้อมและเพิ่มโอกาสในการได้รับการยอมรับ โดยทั้งหมดนี้คือการเจริญเติบโตขององค์กรซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการป้องกันการกระทำผิดซ้ำ

ความสามารถของการปรับตัว

ความสามารถในการปรับตัวขององค์กรเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้การแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังบรรลุเป้าหมายและป้องกันการกระทำผิดซ้ำได้อย่างยั่งยืน ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมและความท้าทายในปัจจุบัน ทักษะสถานได้ปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และแนวคิดการฟื้นฟูผู้ต้องขังมุ่งเน้นการฟื้นฟูทางจิตวิทยาและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมแทนการลงโทษทางกายภาพ โดยได้พัฒนาโปรแกรมที่ตอบสนองความต้องการเฉพาะของผู้ต้องขังหญิง ผ่านการบำบัดทางจิตวิทยา การให้คำปรึกษาเชิงลึก และการจัดทำแผนฟื้นฟูรายบุคคล พร้อมทั้งปรับปรุงการบริหารจัดการด้วยการกระจายงาน การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้วิเคราะห์ความเสี่ยงและออกแบบแผนฟื้นฟู ตลอดจนการรับฟังความคิดเห็นของผู้ต้องขังและส่งเสริมการเชื่อมโยงกับครอบครัว ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการของผู้ต้องขังได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การได้มาของทรัพยากร

การได้มาของทรัพยากรที่เพียงพอและเหมาะสมเป็นปัจจัยของการป้องกันการกระทำผิดซ้ำ โดยทรัพยากรทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ และสถานที่ ล้วนมีส่วนสำคัญในการสนับสนุนให้การแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ซึ่งจะส่งผลให้มีประสิทธิผลในการป้องกันการกระทำผิดซ้ำ

ผลิตภัณฑ์การให้บริการ

ผลิตภัณฑ์การให้บริการของทัณฑสถานที่ครอบคลุมความต้องการของผู้ต้องขังในหลายมิติ และอาศัยความร่วมมือจากหลายภาคส่วน เป็นปัจจัยสำคัญในการป้องกันการกระทำผิดซ้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

นวัตกรรม

นวัตกรรมการบริหารมีความสำคัญในการพัฒนาประสิทธิผลการทำงานและการให้บริการของทัณฑสถาน โดยเฉพาะการช่วยให้ผู้ต้องขังมีความพร้อมในการกลับคืนสู่สังคม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการป้องกันการกระทำผิดซ้ำอย่างยั่งยืน โดยการนำเทคโนโลยีและแนวคิดใหม่มาใช้ในการบริหารจัดการ โดยเฉพาะการใช้ระบบฐานข้อมูลและปัญญาประดิษฐ์ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงและออกแบบโปรแกรมฟื้นฟูที่เหมาะสมกับผู้ต้องขังแต่ละราย ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและการเตรียมความพร้อมผู้ต้องขัง

ความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการ และความพึงพอใจ ซึ่งเป็นความผูกพันของบุคลากรที่มีต่อองค์กร

ความพึงพอใจของทั้งผู้ต้องขังและเจ้าหน้าที่ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่และการพัฒนาตนเองของผู้ต้องขัง จะช่วยส่งเสริมให้การป้องกันการกระทำผิดซ้ำมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยความพึงพอใจของผู้ต้องขัง คือการได้รับการปฏิบัติด้วยความเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการได้รับสวัสดิการที่ดีตามหลักสิทธิมนุษยชน ช่วยลดความตึงเครียด

และสร้างความพร้อมในการรับการบำบัดฟื้นฟู ในขณะที่ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่การมีระบบการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ทรัพยากรที่เพียงพอ และสภาพแวดล้อมการทำงานที่ดี ส่งผลโดยตรงต่อขวัญกำลังใจและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิง ทัณฑสถานหญิงกลาง ผลการวิจัยพบว่า

ปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิง ทัณฑสถานหญิงกลาง มีดังต่อไปนี้

1. ปัญหาด้านสภาพแวดล้อมหลังพ้นโทษ โดยผู้พ้นโทษส่วนใหญ่ต้องกลับไปอยู่ในสภาพแวดล้อมและสังคมเดิมที่เต็มไปด้วยปัจจัยเสี่ยง โดยเฉพาะการกลับไปพบกลุ่มเพื่อนเก่าที่อาจชักนำไปสู่พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ประกอบกับการขาดทางเลือกในการย้ายไปอยู่ในสภาพแวดล้อมใหม่ที่เอื้อต่อการเริ่มต้นชีวิตใหม่

2. ปัญหาด้านการประกอบอาชีพ ผู้พ้นโทษมักประสบปัญหาในการหางานทำ เนื่องจากมีประวัติอาชญากรรม และแม้จะมีความต้องการประกอบอาชีพอิสระ ก็มักติดขัดที่ไม่มีทุนในการเริ่มต้นธุรกิจ ส่งผลให้บางคนตัดสินใจกลับไปกระทำผิดเพื่อหาเงินมาใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน

3. การขาดระบบติดตามช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพ เมื่อผู้พ้นโทษเผชิญปัญหาหรือต้องการคำแนะนำ มักไม่รู้จะขอความช่วยเหลือจากใคร ประกอบกับการขาดระบบสนับสนุนทางสังคม ส่งผลให้หลายคนรู้สึกโดดเดี่ยวและไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้

4. ปัญหาด้านสังคม การตีตราและอคติต่อผู้พ้นโทษ สังคมไม่ให้การสนับสนุนและไม่ให้ความเชื่อมั่นว่าพวกเขาสามารถกลับมาเป็นคนดี ส่งผลโดยตรงต่อโอกาสการจ้างงานและการยอมรับในสังคม โดยหลายหน่วยงานปฏิเสธการรับผู้ที่เคยต้องโทษเข้าทำงานได้

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนข้อเสนอแนะที่ส่งผลต่อการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิง ทัศนสถานหญิงกลาง สามารถสรุปได้ ดังนี้

แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค

1. การเตรียมความพร้อมระหว่างต้องโทษ ควรมีการจำแนกและประเมินผู้ต้องขังอย่างเป็นระบบ เพื่อวางแผนการฟื้นฟูที่เหมาะสมเป็นรายบุคคล โดยเน้นการพัฒนาทั้งด้านทักษะอาชีพ การศึกษา และการเยียวยาจิตใจ โดยเฉพาะการฝึกอบรมวิชาชีพที่ได้รับใบรับรองมาตรฐานซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการสมัครงานภายหลังพ้นโทษ
2. การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย ควรจัดโปรแกรมเข้มข้นเพื่อเตรียมผู้ต้องขังสำหรับการกลับสู่สังคม ทั้งการให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ชีวิต การจัดการปัญหา และการเข้าถึงบริการต่างๆ รวมถึงการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกเพื่อจัดหางานรองรับ ตลอดจนการเตรียมความพร้อมครอบครัวและชุมชน
3. การสนับสนุนหลังพ้นโทษ ควรมีระบบติดตามและให้ความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง โดยจัดให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบติดตามดูแล การสนับสนุนที่พักอาศัยชั่วคราว และการจัดตั้งกองทุนสนับสนุนการประกอบอาชีพเพื่อให้ผู้พ้นโทษมีทุนในการเริ่มต้นชีวิตใหม่
4. การพัฒนาระบบและนโยบาย ควรมีการปรับปรุงกฎหมายเพื่อลดการตีตราผู้พ้นโทษ ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ภาครัฐสร้างความเข้าใจในสังคม รวมถึงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงาน

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. การจำแนกและประเมินผู้ต้องขังเป็นรายบุคคลเป็นสิ่งสำคัญในการวางแผนฟื้นฟู ควรพัฒนาระบบประเมินที่ครอบคลุมทั้งด้านความเสี่ยงและความต้องการของผู้ต้องขัง ร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อที่จะได้มาตรฐานและตรงกับตลาดแรงงาน

2. การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย การบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานเป็นกุญแจสำคัญ ควรจัดเจ้าหน้าที่เฉพาะเพื่อประสานงาน พัฒนาระบบส่งต่อข้อมูลแบบครบวงจร และสร้างแพลตฟอร์มจับคู่งานระหว่างผู้พ้นโทษกับสถานประกอบการ เพื่อให้มีงานรองรับทันทีที่พ้นโทษ

3. การสนับสนุนหลังพ้นโทษ การติดตามและช่วยเหลือต่อเนื่องเป็นสิ่งจำเป็น ควรจัดตั้งศูนย์บริการครบวงจรในชุมชน สร้างเครือข่ายเพื่อนช่วยเพื่อนจากผู้พ้นโทษที่ประสบความสำเร็จ และพัฒนาระบบให้คำปรึกษาออนไลน์ตลอด 24 ชั่วโมง เพื่อให้ความช่วยเหลือได้ทันทุกที่

4. การพัฒนาระบบและนโยบาย การปรับปรุงกฎหมายและนโยบายต้องดำเนินการควบคู่กัน ควรออกมาตรการจูงใจทางภาษีแก่สถานประกอบการที่จ้างผู้พ้นโทษ พัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางที่เชื่อมโยงทุกหน่วยงาน และจัดทำแผนยุทธศาสตร์การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดระดับชาติ เพื่อให้การทำงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิง ทักษสถานหญิงกลาง จากผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิง ทักษสถานหญิงกลาง สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. การเจริญเติบโตขององค์กร

การเจริญเติบโตของทัศนสถานหญิงกลางในด้านต่างๆ การขยายตัวของโครงการและโปรแกรมฟื้นฟูที่หลากหลายและเหมาะสมได้เปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังสามารถเลือกพัฒนาตนเองตามความถนัดและความสนใจ ครอบคลุมทั้งด้านทักษะอาชีพ การศึกษา และการพัฒนาจิตใจ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการปรับตัวเข้าสู่สังคมภายนอก การมีทางเลือกในการพัฒนาตนเองที่หลากหลายนี้ช่วย

เสริมสร้างความมั่นใจและทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิตภายหลังพ้นโทษ การขยายเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคม ได้ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการสนับสนุนผู้ต้องขังอย่างครบวงจร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการติดตามและให้ความช่วยเหลือภายหลังพ้นโทษ รวมถึงการสร้างโอกาสในการมีงานทำ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการลดความเสี่ยงต่อการกระทำผิดซ้ำ การพัฒนามาตรการป้องกันที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างศักยภาพและลดปัจจัยเสี่ยง เช่น โปรแกรมดูแลสุขภาพจิต การให้คำปรึกษาเชิงลึก และการพัฒนาทักษะอาชีพ ได้ช่วยลดแรงจูงใจในการกระทำผิดซ้ำ โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ต้องขังที่ขาดโอกาสในการพัฒนาตนเอง การเจริญเติบโตขององค์กรได้ช่วยลดช่องว่างระหว่างชีวิตในเรือนจำและสังคมภายนอก ผ่านการสร้างความร่วมมือในการกลับคืนสู่สังคมและเพิ่มโอกาสในการได้รับการยอมรับ ซึ่งช่วยบรรเทาความวิตกกังวลของผู้ต้องขังเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตหลังพ้นโทษ และเพิ่มโอกาสในการมีรายได้เพื่อเลี้ยงดูครอบครัวอย่างสุขจริต

สอดคล้องกับคำตอบของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 1 กล่าวว่า...“โปรแกรมฟื้นฟูที่เหมาะสมจะช่วยให้ผู้ต้องขังสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้ง่ายขึ้น ลดแรงกดดันที่อาจนำไปสู่การกระทำผิดซ้ำ และการทำงานร่วมกับองค์กรภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคม สามารถเพิ่มโอกาสในการสนับสนุนผู้ต้องขังทั้งระหว่างและหลังพ้นโทษ รวมทั้งเครือข่ายที่เข้มแข็งจะช่วยให้ทัศนสถานมีระบบติดตามและให้ความช่วยเหลือสงเคราะห์ภายหลังพ้นโทษอย่างต่อเนื่อง เพื่อลดรอยต่อระหว่างชีวิตภายในทัศนสถานและภายหลังพ้นโทษที่อาจส่งผลกระทบที่จะทำให้ผู้ต้องขังต้องกลับไปกระทำผิดซ้ำ”... (ผู้อำนวยการส่วนสวัสดิการผู้ต้องขัง, สัมภาษณ์ส่วนบุคคล วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2568)

สอดคล้องกับคำตอบของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 2 กล่าวว่า... “การขยายตัวของโครงการและโปรแกรมฟื้นฟูพฤติกรรมเสียที่หลากหลาย ช่วยให้ผู้ต้องขังได้รับการ

พัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตภายหลังพ้นโทษ ไม่ว่าจะเป็นทักษะด้านอาชีพ การศึกษา หรือการพัฒนาจิตใจ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการป้องกันการหวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำ การขยายเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะในด้านการสร้างโอกาสการมีงานทำให้แก่ผู้พ้นโทษ การสนับสนุนเงินทุนประกอบอาชีพ"... (หัวหน้าศูนย์เตรียมความพร้อมก่อนปล่อย, สัมภาษณ์ส่วนบุคคล วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2568)

สอดคล้องกับคำตอบของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 3 กล่าวว่า... "การที่ทัศนสถานหาเครือข่ายความร่วมมือด้านอาชีพมารองรับกลุ่มคนที่พร้อมจะพัฒนาแก้ไขตนเองเป็นคนใหม่ ยิ่งเป็นการเพิ่มโอกาสในชีวิตให้แก่ผู้พ้นโทษ ลดการกระทำผิดซ้ำได้"... (นักสังคมสงเคราะห์, สัมภาษณ์ส่วนบุคคล วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2568)

รวมทั้งสอดคล้องกับ ธนากร ถิธิปริวัตร และ ธาตรี มหันตรัตน์ (2566) ได้ศึกษาแนวทางการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังทัศนสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังทัศนสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายในเรือนจำ ได้แก่ หลักสูตรการศึกษาภายในเรือนจำไม่เหมาะสม วิทยากรผู้สอนสำหรับการฝึกอาชีพไม่เหมาะสม การอบรมและฟื้นฟูจิตใจไม่เพียงพอ และปัจจัยภายนอกคือ การร่วมมือของชุมชน การขยายตัวของโครงการและโปรแกรมอบรมและฟื้นฟูที่เพิ่มขึ้น และหลากหลาย และการร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกจะส่งผลต่อประสิทธิผลต่อการป้องกันการกระทำผิดซ้ำ สอดคล้องกับ กิ่งกาญจน์ เพชรนันท์ (2565) ได้ศึกษาการทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ กรณีศึกษา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของเด็ก

และเยาวชนในฐานะความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ คือ สนับสนุนให้บุคคลในครอบครัว คนในชุมชน และเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นร่วมมือกันป้องกันการกระทำ ความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน สอดคล้องกับ พรวิไล อัยดำรงธรรม (2564) ได้ ศึกษาวิจัยการเตรียมความพร้อมผู้ต้องขังก่อนปล่อยตัวสู่สังคมในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาสิ่งสนับสนุนการดำรงชีวิตภายหลังการพ้นโทษ โดยการวิเคราะห์อนาคตของผู้ต้องขังภายหลังการพ้นโทษจริง ๆ ได้แก่ เงินทุน อาชีพ ฝีมือแรงงาน การศึกษา โอกาสในการทำงาน การกลับคืนสู่สังคม และสอดคล้อง กับงานวิจัยของ จิรจุฬิ ปุณณาสวัสดิ์ (2565) ได้ศึกษาการเตรียมความพร้อม ผู้ต้องขังก่อนปล่อยและหลังปล่อยผลการศึกษาพบว่า ในการเปลี่ยนผ่านจากการ ดูแลจากเรือนจำกลับสู่สังคม โดยในประเทศไทยจะเน้นถึงกระบวนการเตรียม ความพร้อมภายในเรือนจำ ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยให้แก่ผู้ต้องขัง มากกว่าการเตรียมพร้อมหลังปล่อย จึงส่งผลให้ผู้พ้นโทษบางคนไม่ได้รับการดูแล เพื่อเตรียมความพร้อมได้อย่างต่อเนื่องเมื่อกลับสู่สังคม ซึ่งการช่วยลดช่องว่าง ระหว่างชีวิตในเรือนจำและสังคมภายนอกผ่านการสร้างความพร้อมในการกลับคืนสู่ สังคมและเพิ่มโอกาสในการได้รับการยอมรับ ซึ่งช่วยบรรเทาความวิตกกังวลของ ผู้ต้องขังเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตหลังพ้นโทษ

2. ความสามารถในการปรับตัว

การปรับตัวให้สอดคล้องกับบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะใน ด้านสิทธิมนุษยชน ความเสมอภาคทางเพศ และแนวคิดการฟื้นฟูผู้ต้องขัง ส่งผลให้ เกิดการปรับเปลี่ยนรูปแบบการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังที่เน้นการฟื้นฟูทางจิตวิทยาและ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมากกว่าการลงโทษเชิงกายภาพ การบำบัดฟื้นฟู ทัศนศรัทธาได้ปรับโปรแกรมให้สอดคล้องกับความซับซ้อนของปัญหาผู้ต้องขังหญิง โดย เน้นการบำบัดทางจิตวิทยา การให้คำปรึกษาเชิงลึก และการสร้างแผนฟื้นฟู รายบุคคล นอกจากนี้ยังมีการปรับตัวด้านการบริหารจัดการผ่านการกระจายภาระ

งาน การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ และการปรับปรุงสวัสดิการของเจ้าหน้าที่ การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงและออกแบบแผนฟื้นฟู รวมถึงการรับฟังเสียงของผู้ต้องขังและการสนับสนุนการเชื่อมโยงกับครอบครัว สะท้อนถึงความสามารถในการปรับตัวที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ต้องขังได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สอดคล้องกับคำตอบของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 5 กล่าวว่า... “ เนื่องจากสภาพสังคมในปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ลักษณะคดีก็เปลี่ยนไปเป็นอย่างมาก รวมทั้งลักษณะของผู้ต้องขังหญิงก็มีความหลากหลาย ผู้ต้องขังที่พ้นโทษออกไปจะได้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมภายนอกได้...” (ผู้ต้องขังหญิงที่กระทำผิดซ้ำมากกว่า 1 ครั้ง, สัมภาษณ์ส่วนบุคคล วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2568)

สอดคล้องกับคำตอบของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 6 กล่าวว่า... “การรับฟังความคิดเห็นและปัญหาของผู้ต้องขัง ทำให้ได้รับการช่วยเหลือตรงความต้องการ เช่น การฝึกอาชีพที่สนใจ การแก้ปัญหาครอบครัว การจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้เลือกตามความถนัด ช่วยสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาดตนเองได้...” (ผู้ต้องขังหญิงที่กระทำผิดซ้ำมากกว่า 1 ครั้ง, สัมภาษณ์ส่วนบุคคล วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2568)

สอดคล้องกับคำตอบของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 7 กล่าวว่า... “สภาพแวดล้อมภายใน และสภาพแวดล้อมภายนอก เรือนจำ มีความแตกต่างกันมาก การที่เรือนจำมีความสามารถในการปรับตัวได้ดี ก็จะส่งผลให้ผู้ต้องขังที่อยู่ภายในได้มีการปรับตัวตามความเปลี่ยนแปลงได้ดี...” (ผู้ต้องขังหญิงที่กระทำผิดซ้ำมากกว่า 1 ครั้ง, สัมภาษณ์ส่วนบุคคล วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2568)

รวมถึงสอดคล้องกับ พรวิไล อัยยดำรงธรรม (2564) ได้ศึกษาวิจัยการเตรียมความพร้อมผู้ต้องขังก่อนปล่อยตัวสู่สังคมในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาวิเคราะห์มาตรการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยตัวผู้ต้องขังตาม

วัตถุประสงค์ของการบังคับโทษสมัยใหม่ มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้กระทำผิดสามารถดำรงชีวิตใหม่ของเขาได้โดยปราศจากการกระทำผิดอีกและมีความรับผิดชอบต่อสังคม เรือนจำจึงเปลี่ยนบทบาทเป็น “สถานที่พัฒนาทุนมนุษย์” ในการพัฒนาทั้งทางสุขภาพร่างกาย จิตใจ ความรู้ความสามารถ หลักธรรม และพฤติกรรม การบังคับโทษจำคุกจึงต้องมีการบูรณาการศาสตร์ต่างๆ เข้ามาดำเนินการเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของบุคคลที่ต้องโทษจำคุกเพื่อการมีชีวิตใหม่อีกครั้ง และผลการศึกษาแนวทางการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยตัวผู้ต้องขังในต่างประเทศพบว่า มีการใช้ข้อมูลบุคคลที่ต้องโทษจำคุก เพื่อวางแผนการบังคับโทษแต่ละบุคคลและวิเคราะห์วางแผนร่วมกับผู้ต้องขัง บนพื้นฐานของความสมัครใจของผู้ต้องขังด้วย สอดคล้องกับ แนวคิดของ Gibson (อ้างถึงใน สุขชาติ สิงห์สำโรง, 2562 หน้า 46 – 47) เกี่ยวกับเกณฑ์ของควมมีประสิทธิภาพขององค์การ ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ 5 ตัว การปรับเปลี่ยน (Addictiveness) คือตัวบ่งชี้ว่าองค์การมีประสิทธิภาพถ้าองค์การมีกลไกที่สามารถปรับเปลี่ยนการดำเนินงานได้ สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งภายในองค์การและภายนอกองค์การ และสอดคล้องกับ วรปพัฒน์ มั่นยา (2563) ได้ศึกษาสาเหตุและแนวทางการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในคดีลักทรัพย์ ผลการศึกษาพบว่า จังหวัดปทุมธานีเป็นจังหวัดที่เขตพื้นที่ติดต่อกับกรุงเทพมหานคร มีการเปลี่ยนแปลงเป็นสังคมอย่างรวดเร็วและแฝงไปด้วยอาชญากรรมตามมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกระทำผิดฐานลักทรัพย์กลายเป็นปัญหาอาชญากรรมที่มีอัตราการกระทำผิดที่สูงในสังคมไทย

3. การได้มาของทรัพยากร

การมีเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการฝึกอบรมอย่างมืออาชีพ สามารถดูแลและประเมินพฤติกรรมผู้ต้องขังได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในกรณีผู้ต้องขังที่มีปัญหาซับซ้อน นอกจากนี้ การมีวิทยากรจากภายนอกและเครือข่ายภาคประชา

สังคมยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการฟื้นฟูและสร้างโอกาสการมีงานทำหลังพ่นโทษ
งบประมาณ การมีงบประมาณที่เพียงพอช่วยสนับสนุนการจัดโครงการและกิจกรรม
ที่มีคุณภาพ ทั้งด้านการฝึกอบรม การให้คำปรึกษา และการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อ
ติดตามความก้าวหน้าของผู้ต้องขังสถานที่และสภาพแวดล้อม การมีพื้นที่ที่
เหมาะสมสำหรับกิจกรรมต่างๆ เช่น ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ และโรงฝึกงาน
ช่วยสนับสนุนการฟื้นฟูทักษะของผู้ต้องขังได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สอดคล้องกับคำตอบของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 1 กล่าวว่า... “การบริหาร
จัดการเรือนจำที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องพึ่งพาทรัพยากรที่เพียงพอและ
เหมาะสม การพัฒนาบุคลากร การมีเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญ การได้รับความร่วมมือ
จากเครือข่ายภายนอก งบประมาณที่เพียงพอ และสถานที่ที่เอื้อต่อการฟื้นฟู ล้วน
มีผลโดยตรงต่ออัตราการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิง”... (ผู้อำนวยการส่วน
สวัสดิการผู้ต้องขัง, สัมภาษณ์ส่วนบุคคล, วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2568)

ตลอดจนสอดคล้องกับ พริ้งสุตา ชูติกุลัง และนฤนาท ยืนยงการ (2566)
ได้ศึกษาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของ
เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในเรือนจำกลางคลองเปรมกรุงเทพมหานคร พบว่า การ
วิเคราะห์กิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของ
เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์พบว่า ปัจจัยด้านการฝึกอบรม ด้านการศึกษา และด้านการ
พัฒนาส่งผลต่อประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในเรือนจำกลางคลองเปรม
กรุงเทพมหานครได้ร้อยละ 75.6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 สอดคล้องกับ
จิรวุฒิ ปุณณาสวัสดิ์ (2565) ได้ศึกษาการเตรียมความพร้อมผู้ต้องขังก่อนปล่อยและ
หลังปล่อยผลการศึกษาพบว่า ข้อจำกัดด้านจำนวนบุคลากร และพื้นที่ในการ
ดำเนินการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยภายในเรือนจำ ส่งผลต่อกระบวนการ
กระบวนการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยในการดำเนินโปรแกรมต่าง ๆ เนื่องจาก
ความแออัดของจำนวนผู้ต้องขัง สอดคล้องกับสอดคล้องกับ พรวิไล อู่ดำรงธรรม

(2564) ได้ศึกษาวิจัยการเตรียมความพร้อมผู้ต้องขังก่อนปล่อยตัวสู่สังคมในประเทศไทย พบว่า ผลการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคในการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยตัวผู้ต้องขังของประเทศไทยพบว่าสถานการณ์บังคับโทษจำคุกของไทยอยู่ในสภาพ “ผู้ต้องขังล้นเรือนจำ” มากกว่า 20 ปี ความแออัดของการดำรงชีวิตในเรือนจำเป็นปัญหาต่อการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยตัวผู้ต้องขังและสอดคล้องกับแนวคิด Katz (1978, อ้างถึงใน ฉัตรชัย นาถ่าพลอย, 2561, หน้า 175 – 176) การบริหารงานแบบมุ่งประสิทธิผลให้ประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพนั้นต้องมีปัจจัยต่างๆ ที่ต้องเอื้อต่อความสำเร็จ 4 ด้าน โดย บุคลากร คือ การจัดหามูลค่าในการปฏิบัติงานที่เหมาะสม พัฒนาและฝึกอบรม บุคลากรในองค์กรให้สามารถปฏิบัติงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ และงบประมาณ คือ การจัดสรรการวางแผนกำหนดงบประมาณไว้ล่วงหน้า จัดงบประมาณให้เหมาะสมกับปริมาณงานและความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงาน รวมถึงวัสดุอุปกรณ์ คือ การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ในการปฏิบัติงานแสวงหาวัสดุอุปกรณ์ ให้เพียงพอต่อความต้องการของบุคลากร ปัจจัยดังกล่าวเป็นปัจจัยนำเข้าที่เอื้อต่อการประสบความสำเร็จในประสิทธิผล

4. ผลกระทบต่อการให้บริการ

การให้บริการพัฒนาทักษะอาชีพและการศึกษา ถือเป็นรากฐานสำคัญในการเพิ่มโอกาสการมีงานทำและสร้างรายได้อย่างสุจริตหลังพ้นโทษ โดยเฉพาะการฝึกอบรมที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและความสนใจของผู้ต้องขัง รวมถึงการได้รับวุฒิการศึกษาที่สามารถใช้ในการสมัครงานได้จริงการบำบัดฟื้นฟูและการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย มีความสำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางจิตใจและการปรับตัวเข้ากับสังคม ผ่านการให้คำปรึกษารายบุคคลและการบำบัดกลุ่ม ซึ่งช่วยให้ผู้ต้องขังมีความมั่นใจและพร้อมที่จะกลับสู่สังคม การบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยสร้างโอกาสและการ

สนับสนุนอย่างต่อเนื่องทั้งด้านการจ้างงาน การให้คำปรึกษา และการช่วยเหลือในด้านต่างๆ หลังพ้นโทษ

สอดคล้องกับคำตอบของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 4 กล่าวว่า ... “การเตรียมความพร้อมผู้ต้องขังก่อนพ้นโทษ เช่น การเพิ่มทักษะอาชีพ การศึกษา ทำให้โอกาสในการทำงาน มีงานทำหลังพ้นโทษมีมากขึ้น โอกาสที่ผู้ต้องขังจะกระทำผิดซ้ำจึงลดลง”... (นักจิตวิทยา, สัมภาษณ์ส่วนบุคคล วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2568)

รวมถึงสอดคล้องกับ พรวิไล อุตม์ดำรงธรรม (2564) ศึกษาวิจัยการเตรียมความพร้อมผู้ต้องขังก่อนปล่อยตัวสู่สังคมในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า การบังคับโทษจำคุกจึงต้องมีการบูรณาการศาสตร์ต่างๆ เข้ามาดำเนินการเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของบุคคลที่ต้องโทษจำคุกเพื่อการมีชีวิตใหม่อีกครั้ง ผู้ต้องขังจึงต้องถูกพัฒนาใน 2 ส่วนที่สำคัญคือ การพัฒนาความคิดและบุคลิกภาพ ด้วยการเรียนรู้ สอดคล้องกับ กิ่งกาญจน์ เพชรนันท์ (2565) ได้ศึกษาการศึกษาการกระทำคามผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษกรณีศึกษา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า การป้องกันการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ คือ การให้โอกาสทางการศึกษาแก่เด็กและเยาวชน และการให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับพิษภัยของยาเสพติดและความผิดฐานค้ายาเสพติด และสอดคล้องกับ ธนากร ถิติปริวัตร และ ธาตรี มหันตรัตน์ (2566) ศึกษาแนวทางการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า การป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา คือ ให้ผู้ต้องขังได้รับการศึกษาเพิ่มเติมขณะต้องโทษ ผูกอบรมวิชาชีพให้กับผู้ต้องขังให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน อบรมและฟื้นฟูจิตใจให้กับผู้ต้องขัง เช่น เชิญผู้นำทางศาสนาต่างๆ เข้ามาให้ความรู้เพื่อส่งเสริมให้กระทำความดี และสอดคล้องกับบทความของ ศักดิ์ชัย เลิศพานิชพันธุ์ (2563,

อ้างถึงใน นายจิรวิทย์ บุญญาสวัสดิ์, 2564, 52 – 54) การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย (Prisoner Pre- release) เป็นการช่วยเหลือผู้ต้องขังที่จะได้รับการปล่อยตัวจากเรือนจำและทัณฑสถานก่อนปล่อยตัวกลับสู่สังคมซึ่งการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับการแก้ไข พื้นฟูผู้กระทำผิดโดยเป็นไปตามหลักทัณฑวิทยา ที่ใช้เรือนจำและทัณฑสถานเป็นพื้นที่ในการดูแลแก้ไขเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยผู้กระทำผิดกลับสู่ชุมชน

5. นวัตกรรม

การนำเทคโนโลยีและแนวคิดใหม่มาใช้ในการบริหารจัดการ โดยเฉพาะการใช้ระบบฐานข้อมูลและปัญญาประดิษฐ์ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงและออกแบบโปรแกรมฟื้นฟูที่เหมาะสมกับผู้ต้องขังแต่ละราย ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและการเตรียมความพร้อมผู้ต้องขัง การพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้และการฝึกอาชีพที่ทันสมัย ช่วยเสริมสร้างทักษะและความมั่นใจให้ผู้ต้องขังในการกลับคืนสู่สังคม รวมถึงช่วยให้ผู้ต้องขังสามารถปรับตัวเข้ากับกระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลกภายนอกได้ดีขึ้น การพัฒนาระบบการติดตามและให้คำปรึกษาหลังพ้นโทษ ช่วยสร้างเครือข่ายการสนับสนุนที่เข้มแข็งระหว่างทัณฑสถาน ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สอดคล้องกับคำตอบของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 1 กล่าวว่า ... “การออกแบบโปรแกรมฟื้นฟูเฉพาะบุคคล จะช่วยให้เจ้าหน้าที่สามารถติดตามพฤติกรรมและพัฒนาการของผู้ต้องขังได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น”... (ผู้อำนวยการส่วนสวัสดิการผู้ต้องขัง, สัมภาษณ์ส่วนบุคคล วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2568)

รวมถึงสอดคล้องกับ พรวิไล อู่ยดำรงธรรม (2564) ได้ศึกษาวิจัยการเตรียมความพร้อมผู้ต้องขังก่อนปล่อยตัวสู่สังคมในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่าการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยตัวผู้ต้องขังยังไม่ประสบผลสำเร็จ เพราะขาดการทำแผนบังคับโทษเป็นรายบุคคลที่วิเคราะห์ถึงโอกาสในการดำรงชีวิตในอนาคตตามความเป็นจริงของเขาได้ กอปรกับแต่ละเรือนจำต่างก็มีข้อจำกัดในด้านต่าง ๆ

ในการบริหารจัดการการ ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษาอบรม การฝึกงาน ความสัมพันธ์ และการมีส่วนร่วมกับภาคสังคม ธุรกิจ ชุมชน ท้องถิ่น และสอดคล้องกับ ดำรงพัฒนา (2560, อ้างถึงใน วิโรจน์ ก่อสกุล, 2566, หน้า 32) ที่อธิบายว่า นวัตกรรม การบริหาร หมายถึง การดำเนินการใหม่ๆเกี่ยวกับกระบวนการ โครงสร้างหรือ ปฏิบัติงานที่เปลี่ยนแปลงกรรมวิธีการบริหารงานไปอย่างชัดเจน และนำไปสู่ เป้าหมายขององค์กร

6. ความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการและความพึงพอใจ ซึ่งเป็นความผูกพันของ บุคลากรที่มีต่อองค์กร

ส่วนแรก ความพึงพอใจของผู้ต้องขัง การได้รับการปฏิบัติด้วยความเคารพใน ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการได้รับสวัสดิการที่ดีตามหลักสิทธิมนุษยชน ช่วยลด ความตึงเครียดและสร้างความพร้อมในการรับการบำบัดฟื้นฟู เมื่อผู้ต้องขังได้รับโอกาส ในการพัฒนาตนเองและได้รับการดูแลที่เหมาะสม จะเกิดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง มีกำลังใจในการปรับปรุงตนเอง และเต็มใจที่จะเข้าร่วมในกระบวนการแก้ไขฟื้นฟู

ส่วนที่สอง ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ การมีระบบการทำงานที่มี ประสิทธิภาพ ทรัพยากรที่เพียงพอ และสภาพแวดล้อมการทำงานที่ดี ส่งผลโดยตรงต่อ ขวัญกำลังใจและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เมื่อเจ้าหน้าที่มีความพึงพอใจในการ ทำงาน จะสามารถทุ่มเทในการดูแลและช่วยเหลือผู้ต้องขังได้อย่างเต็มความสามารถ

สอดคล้องกับคำตอบของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 1 กล่าวว่า ... “ความพึง พื่อใจ ของทั้ง ผู้ต้องขังหญิง และ เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพในการป้องกันการกระทำผิดซ้ำ เนื่องจากสภาพแวดล้อมและคุณภาพ ชีวิตภายในเรือนจำมีผลต่อพฤติกรรมของผู้ต้องขัง...” (ผู้อำนวยการส่วนสวัสดิการ ผู้ต้องขัง, สัมภาษณ์ส่วนบุคคล วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2568)

และสอดคล้องกับ จิรวิมล ปุณฺณาสวัสดิ์ (2565) ได้ศึกษาการเตรียมความ พร้อมผู้ต้องขังก่อนปล่อยและหลังปล่อยพบว่า การเพิ่มจำนวนประชากรผู้ต้องขัง

ซึ่งนำไปสู่ความแออัดของจำนวนผู้ต้องขังส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้ต้องขังภายในเรือนจำ สำหรับกระบวนการเตรียมความพร้อมหลังปล่อย สอดคล้องกับแนวคิดของ Gibson (อ้างถึงใน สุภชาติ สิงห์สำโรง, 2562 หน้า 46 – 47) เกี่ยวกับเกณฑ์ของควมมีประสิทธิภาพขององค์การ ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ 5 ตัว ความพึงพอใจ (Satisfaction) คือตัวบ่งชี้ว่าองค์การมีประสิทธิภาพถ้าผลการดำเนินงานขององค์การนำมาซึ่งความสำเร็จสอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของสมาชิกในองค์การ

ปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิง ทักษสถานหญิงกลาง

ปัญหาและอุปสรรค

1. ปัญหาด้านสภาพแวดล้อมหลังพ้นโทษ โดยผู้พ้นโทษส่วนใหญ่ต้องกลับไปอยู่ในสภาพแวดล้อมและสังคมเดิมที่เต็มไปด้วยปัจจัยเสี่ยง โดยเฉพาะการกลับไปพบกลุ่มเพื่อนเก่าที่อาจชักนำไปสู่พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ประกอบกับการขาดทางเลือกในการย้ายไปอยู่ในสภาพแวดล้อมใหม่ที่เอื้อต่อการเริ่มต้นชีวิตใหม่

2. ปัญหาด้านการประกอบอาชีพ ผู้พ้นโทษมักประสบปัญหาในการหางานทำ เนื่องจากมีประวัติอาชญากรรม และแม้จะมีความต้องการประกอบอาชีพอิสระ ก็มักติดขัดที่ไม่มีทุนในการเริ่มต้นธุรกิจ ส่งผลให้บางคนตัดสินใจกลับไปกระทำผิดเพื่อหาเงินมาใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน

3. การขาดระบบติดตามช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพ เมื่อผู้พ้นโทษเผชิญปัญหาหรือต้องการคำแนะนำ มักไม่รู้จะขอความช่วยเหลือจากใคร ประกอบกับการขาดระบบสนับสนุนทางสังคม ส่งผลให้หลายคนรู้สึกโดดเดี่ยวและไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้

4. ปัญหาด้านสังคม การตีตราและอคติต่อผู้พ้นโทษส่งผลโดยตรงต่อโอกาสการทำงานและการยอมรับในสังคม โดยหลายหน่วยงานปฏิเสธการรับผู้ที่เคยต้องโทษเข้าทำงาน แม้จะมีความรู้ความสามารถเพียงพอ ทำให้การหาเลี้ยงชีพโดยสุจริตเป็นไปได้ยาก สังคมไม่ให้การสนับสนุน และไม่ให้ความเชื่อมั่นว่าพวกเขาสามารถกลับมาเป็นคนดีได้

แนวทางการแก้ไขปัญหา และวิธีป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิงตลอดจนแนะนำแนวทางการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิง ทักษสถานหญิงกลาง

แนวทางในการแก้ไขปัญหา

1. การเตรียมความพร้อมระหว่างต้องโทษ ควรมีการจำแนกและประเมินผู้ต้องขังอย่างเป็นระบบ เพื่อวางแผนการฟื้นฟูที่เหมาะสมเป็นรายบุคคล โดยเน้นการพัฒนาทั้งด้านทักษะอาชีพ การศึกษา และการเยียวยาจิตใจ โดยเฉพาะการฝึกอบรมวิชาชีพที่ได้รับใบรับรองมาตรฐานซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการสมัครงานภายหลังพ้นโทษ

2. การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย ควรจัดโปรแกรมเข้มข้นเพื่อเตรียมผู้ต้องขังสำหรับการกลับสู่สังคม ทั้งการให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ชีวิต การจัดการปัญหา และการเข้าถึงบริการต่างๆ รวมถึงการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกเพื่อจัดหางานรองรับ ตลอดจนการเตรียมความพร้อมครอบครัวและชุมชน

3. การสนับสนุนหลังพ้นโทษ ควรมีระบบติดตามและให้ความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง โดยจัดให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบติดตามดูแล การสนับสนุนที่พักอาศัยชั่วคราว

และการจัดตั้งกองทุนสนับสนุนการประกอบอาชีพเพื่อให้ผู้พ้นโทษมีทุนในการเริ่มต้นชีวิตใหม่

4. การพัฒนาระบบและนโยบาย ควรมีการปรับปรุงกฎหมายเพื่อลดการตีตรา ผู้พ้นโทษ ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม รณรงค์สร้างความเข้าใจในสังคม รวมถึงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลที่เชื่อมโยงระหว่างหน่วยงาน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปที่ได้จากการผลการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรมีเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำระหว่างเรือนจำ/ทัณฑสถานหญิง และ เรือนจำ/ทัณฑสถานชาย เพื่อให้ทราบถึงความคล้ายคลึงกัน หรือความแตกต่างของข้อมูลเพิ่มมากขึ้น
2. การศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึก และให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน ครอบคลุมภาพรวมขององค์การมากยิ่งขึ้น
3. การศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรขยายกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใหญ่ขึ้น เพื่อเพิ่มความแม่นยำในการวิเคราะห์ผล เช่น การเก็บข้อมูลจากข้าราชการในทุกระดับตำแหน่ง (ระดับปฏิบัติการ ระดับอำนวยการ และระดับบริหาร) และผู้ต้องขังที่มีจำนวนครั้งในการกระทำผิดที่มากกว่า 2 ครั้ง

เอกสารอ้างอิง

- กรมราชทัณฑ์. (2567). รายงานติดตามสถานการณ์กรมราชทัณฑ์. สืบค้นเมื่อ 8 ธันวาคม 2567, จาก <http://www.correct.go.th/stathomepage/>
- กึ่งกาญจน์ เพชรานนท์. (2565). การศึกษาการกระทำคามผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในฐานะความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ กรณีศึกษา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรังสิต.
- จิรัฐภูมิ ปุญญาสวัสดิ์. (2564). การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ฉัตรชัย นาถาพลอย. (2562). การบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ในสังคมปัจจุบัน. วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย, 3(3), 171 - 178 .
- ธนากร ถิธิปริวัตร และ ธาตรี มหันตรัตน์. (2566). แนวทางการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา. วารสารบรรณการศึกษาระดับมนุษยสังคมศาสตร์, 4(2), 154-163.
- พัธสุดา ชูติกุลัง นฤนาท ยืนยงและชนกฤต โพธิ์เงิน. (2566). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในเรือนจำกลางคลองเปรมกรุงเทพมหานคร. วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์, 8(3), 206-221.
- พรวิไล อยู่ดำรงธรรม. (2564). การเตรียมความพร้อมผู้ต้องขังก่อนปล่อยตัวสู่สังคมในประเทศไทย. วารสารกฎหมายและสังคมรังสิต, 3(2), 34 – 47.
- วโรปพัฒน์ มั่นยา. (2563). สาเหตุและแนวทางการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในคดีลักทรัพย์: กรณีศึกษาเรือนจำจังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรังสิต.

- วิโรจน์ ก่อสกุล. (2567). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการบริหารแบบวิธีวิจัยทาง รัฐ
ประศาสนศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการ
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.
- สุภชาติ สิงห์สำโรง. (2562). เทคนิคการสร้างประสิทธิผลของการปฏิบัติงาน ให้
เกิดผลสัมฤทธิ์กับองค์กร. *Journal of Modern Learning Development*
4(1), 43 – 58.
- สุภาภรณ์ วงศ์กรเชาวลิต. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของ
จิตอาสาในองค์กรไม่แสวงหา ผลกำไร กรณีศึกษา: มูลนิธิแสงธรรมส่อง
หล้า. การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อ้างอิงการสัมภาษณ์ส่วนบุคคล

- ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 1, ผู้อำนวยการส่วนสวัสดิการผู้ต้องขัง, สัมภาษณ์วันที่ 4
กุมภาพันธ์ 2568
- ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 2, หัวหน้าศูนย์เตรียมความพร้อมก่อนปล่อย, สัมภาษณ์วันที่
5 กุมภาพันธ์ 2568
- ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 3, นักสังคมสงเคราะห์, สัมภาษณ์วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2568
- ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 4, นักจิตวิทยา, สัมภาษณ์วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2568
- ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 5, ผู้ต้องขังหญิงกระทำผิดซ้ำมากกว่า 1 ครั้ง, สัมภาษณ์วันที่
4 กุมภาพันธ์ 2568
- ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 6, ผู้ต้องขังหญิงกระทำผิดซ้ำมากกว่า 1 ครั้ง, สัมภาษณ์วันที่
4 กุมภาพันธ์ 2568
- ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 7, ผู้ต้องขังหญิงกระทำผิดซ้ำมากกว่า 1 ครั้ง, สัมภาษณ์วันที่
4 กุมภาพันธ์ 2568